

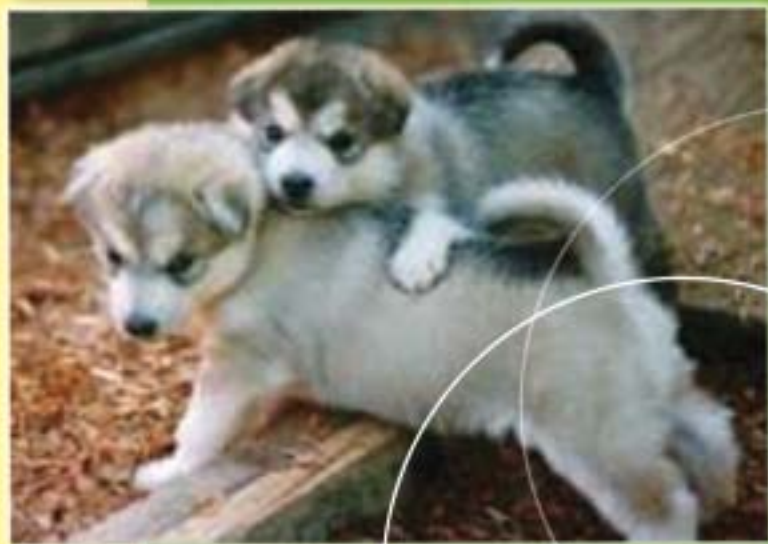

คู่มือการเลี้ยงสุนัข

คู่มือการเลี้ยงสุนัข

คู่มือ การเลี้ยงสุนัข

สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่ผูกพันแน่นแฟ้นกับมนุษย์มาช้านาน ไม่ว่าจะ
วัตถุประสงค์จะเป็นการเลี้ยงเพื่อให้
ดูแลทรัพย์สิน เลี้ยงไว้ดูเล่น เลี้ยง
เป็นเพื่อน เลี้ยงไว้ช่วยคนตาพิการ
เป็นสุนัขตำรวจสอดส่องสิ่งของ
ผิดกฎหมายหรือแม้แต่อาวุธสงคราม
สุนัขจึงมีบทบาทที่เด่นชัดในสังคม
มนุษย์มาตลอด แต่สุนัขก็เหมือน
สมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวคือต้องการการทะนุถนอมเอาใจใส่ ความรัก
การฝึกสอน และดูแลเรื่องสุขภาพต่างๆ ไป การเลี้ยงดูแลสุนัขอย่างถูกต้องจึง
ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องด้วยความใส่ใจและรับผิดชอบดังจะได้กล่าวใน
ลำดับต่อไปโดยสังเขป

โปรแกรมสุขภาพ

สุนัขที่เป็นสมาชิกใหม่ของครอบครัวต้องได้รับวัคซีนครบถ้วนเพื่อสร้างเสริมให้เกิดภูมิคุ้มกันต่อโรคร้ายต่างๆ ถ้าได้รับหรือเก็บสุนัขมาจากแหล่งที่ไม่ทราบต้นตอแน่ชัด ต้องพาสุนัขไปพบสัตวแพทย์ใกล้บ้านเพื่อทำการถ่ายพยาธิ และฉีดวัคซีนให้ครบถ้วนตามคำแนะนำ วัคซีนที่สำคัญๆ ในสุนัขมีดังนี้

- 1) วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
- 2) วัคซีนป้องกันโรคลำไส้อักเสบติดต่อ
- 3) วัคซีนป้องกันโรคหัดสุนัขติดต่อ
- 4) วัคซีนป้องกันโรคเลปโตสไปโรซิส หรือฉี่หนู
- 5) วัคซีนป้องกันโรคไอติดต่อเรื้อรัง หรือหลอดลมอักเสบติดต่อ
- 6) วัคซีนป้องกันโรคอื่นๆ ได้แก่ โรคตับอักเสบ Adenovirus เป็นต้น

สำหรับลูกสุนัขเกิดใหม่ควรต้องพาไปถ่ายพยาธิไล่ และฉีดวัคซีนได้ตั้งแต่อายุ 6 สัปดาห์ ฉีดจนครบโปรแกรมจึงจะมั่นใจได้ว่าเราสร้างภูมิคุ้มกันให้สุนัขที่เรารักได้แข็งแรง

พอ และอย่าลืมพาสุนัขไปฉีดวัคซีนซ้ำทุกๆปี หรือตามที่สัตวแพทย์นัดหมาย

หลักปฏิบัติพื้นฐานในการเลี้ยงสุนัข

ไม่ว่าเราจะเลี้ยงสุนัขด้วยวัตถุประสงค์ใด สุนัขของเราก็สมควรได้รับการดูแลตอบแทนจากเจ้าของในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ที่หลบนอน ควรจัดที่หลบนอนให้สุนัขเป็นสัดส่วนอยู่ในพื้นที่ที่ปลอดภัยไม่มีสิ่งรบกวน เช่น คนสัญจรเดินผ่าน รถวิ่งผ่านไปมาที่อาจทำอันตรายได้ เพราะสุนัขก็ต้องการความเป็นส่วนตัวเหมือนกัน

อาหาร ควรให้สุนัขกินอาหารให้ครบหมวดหมู่ แต่เน้นในเรื่องปริมาณโปรตีนโดยเฉพาะสุนัขเกิดใหม่หรือกำลังเติบโต สุนัขเป็นสัตว์กินเนื้อจึงอาจไม่สนใจในอาหารจำพวกผักหรือผลไม้ ปัจจุบันมีอาหารสำเร็จรูปทั้งชนิดเม็ดหรือกระป๋องก็สะดวกดีให้สารอาหารครบถ้วน ไม่ยุ่งยากในการเตรียม โดยทั่วไปสุนัขจะกินอาหารเท่าที่ตนเองหิวเมื่ออิ่มแล้วก็จะพอเราจึงควรสังเกตดูว่าปริมาณอาหารที่เหมาะสมนั้นเป็นเท่าใดไม่ควรให้ทีละมากๆ เพราะเมื่อกินเหลือแล้วต้องทิ้งจะเป็นการสิ้นเปลือง ให้ทีละน้อยจนกว่าจะทราบปริมาณที่สุนัขต้องการแน่นอน ถ้าเลี้ยงสุนัขหลายตัวต้องแยกภาชนะอาหารออกเฉพาะตัว สุนัขจะได้ไม่ต้องแย่งอาหารกันและตัวเล็กกว่าจะได้กินอิ่มเต็มที่

น้ำ ต้องเตรียมน้ำสะอาดใส่ภาชนะให้สุนัขได้ดื่มกินตลอดเวลา
สถานที่ขบถ่าย สามารถฝึกฝนให้สุนัขขบถ่ายเป็นที่เป็นที่เป็นทางได้ ควรเป็นกระเบื้องหรือลาดปูกระดานเพื่อความสะอาดในการยกถ่ายหรือทำความสะอาด

ปลอกคอสุนัข เป็นเครื่องหมายที่สุนัขเลี้ยงทุกตัวต้องมี ถ้าสุนัขออกนอกบ้านต้องสวมปลอกคอทุกครั้ง ปลอกคอยังเป็นสิ่งแสดงความเป็นเจ้าของเพื่อป้องกันมิให้สุนัขถูกจับไปเลี้ยงยังสถานสงเคราะห์สัตว์

เลี้ยงสุนัขต้องจูง การพาสุนัขออกไปเดินนอกร้านเป็นการออกกำลังกายที่ดีเยี่ยมให้กับทั้งคนเลี้ยงและตัวสุนัขเอง สุนัขจะมีอารมณ์ดีและแข็งแรงจากการได้ออกไปวิ่งหรือเดินเล่น แต่การพาสุนัขออกนอกร้านต้องจูงสุนัขด้วยสายจูงเสมอเพื่อความปลอดภัยของสุนัขเอง เช่นไม่ตกใจเสียงรถยนต์ ทำร้ายคนอื่นที่เดินผ่านโดยไม่ตั้งใจ หรือวิ่งหนีสุนัขตัวโตกว่าแล้ววิ่งลงพื้นถนนทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ควรจูงสุนัขเดินทุกวันๆละ 10-15 นาทีเป็นอย่างน้อย

การดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน เช่นหมั่นเช็ดขี้ตาทุกวันด้วยสำลีชุบน้ำอุ่นหมาดๆ ใช้ก้านพันสำลีเช็ดช่องหูสุนัขทุก 2-3 วัน เช็ดนวดเหียงอกและพื่นสุนัขทุกวัน แปรงสางขนสุนัขทุกวัน คอยตรวจสอบป้องกันหมัดหรือเห็บบนผิวหนัง ตัดปลายเล็บเท้าทั้ง 4 ข้างทุกอาทิตย์เว้นอาทิตย์ ทั้งหมดนี้ให้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนเลี้ยงกับสุนัข

การอาบน้ำสุนัข อาบน้ำฟอกแชมพู อาทิตย์ละครั้ง ไม่ควรใช้แชมพูสระผมของคน เพราะผิวหนังจะระคายเคืองจนร่วงง่าย ควรราดน้ำจากปลายเท้าค่อยๆ ราดขึ้นไปจนทั่วลำตัว สุนัขจะได้ไม่ตกใจตื่นซัดขึ้น แล้วฟอกแชมพูที่ลำตัวและเท้า ล้างออกให้สะอาดแล้วจึงเริ่มฟอกส่วนหัวเป็นส่วนสุดท้าย ระวังอย่าให้น้ำเข้าหูหู โดยเฉพาะสุนัขพันธุ์ตั้ง จึงควรใช้สำลีปั่นเป็นก้อนพอประมาณ ใช้อุดรูหูขณะอาบน้ำ ไม่ควรอาบน้ำสุนัขตั้งท้อง แต่ถ้าจำเป็นควรรีบเช็ดน้ำให้แห้งทั้งหมดโดยทันทีที่สุนัขจะได้ไม่ระบัดขนซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อการตั้งครรภ์ได้ ไม่ควรใช้น้ำยาเคมีใดๆ กับสุนัขตั้งครรภ์

การอาบน้ำ

การสังเกตสุนัขไม่สบาย

มีอาการหลายอย่างที่เป็นสัญญาณแจ้งให้เจ้าของทราบว่าคุณสุนัขกำลังไม่สบาย ได้แก่

- เบื่ออาหาร
- น้ำหนักตัวลดฮวบฮาบ ชูบพอมผิดปกติ
- น้ำหนักลดต่อเนื่อง
- ไม่ร่าเริงขี้เล่น ไม่อยากลุกเดินไปไหน

- o หิวน้ำบ่อย
- o ถ่ายปัสสาวะบ่อย หรือเบ่งปัสสาวะแต่ถ่ายไม่ออก
- o อุจจาระหรือท้องร่วง ไม่จับเป็นก้อน ถ่ายเหลว หรือมีเลือดออก
- o อาเจียนเรื้อรัง
- o น้ำลายไหลมาก หรือ หายใจหอบถี่
- o เส้นขนแห้งกรัง หยาบกระด้าง

ถ้าพบสุนัขมีอาการลักษณะดังกล่าวข้างต้น ต้องรีบนำไปพบสัตวแพทย์ เพื่อทำการตรวจรักษาโดยเร็ว

ข้อควรระวัง

เมื่อสุนัขเจ็บป่วยย่อมไม่สามารถบอกเจ้าของได้ว่าเจ็บปวดอย่างไร เจ็บปวดที่ไหน ตราบเมื่อเจ้าของไปสัมผัสโดนอวัยวะที่เจ็บก็อาจแฉกกัดได้ จึงต้องระวังอย่างยิ่งว่าสุนัขอาจแฉกกัดได้ในกรณีต่างๆ ต่อไปนี้

สุนัขเจ็บปวดจากอาการเจ็บป่วย

สุนัขได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ

พาสุนัขไปฉีดยา หรือฉีดวัคซีน

ป้อนอาหาร หรือยาให้สุนัข

การไปจับต้องสุนัขขณะไม่รู้สีกตัว

เช่น กำลังนอนหลับ

สุนัขต่อสู้กัน

สุนัขแม่ลูกอ่อนหวงลูก

การคำนวณอายุสุนัขเทียบกับคน

สุนัขมีชีวิตอยู่ได้ 10-20 ปีแล้วแต่สายพันธุ์และสภาพการเลี้ยงดู คงมีหลายคนสงสัยว่าถ้าสุนัขขวบปีต่างๆจะเทียบกับมนุษย์อายุเท่าใดลองมาดู ตารางเปรียบเทียบนี้ดู

สุนัขอายุ 2 ขวบ = มนุษย์อายุ 24 ปี

สุนัขอายุ 3 ขวบ = มนุษย์อายุ 28 ปี

สุนัขอายุ 4 ขวบ = มนุษย์อายุ 32 ปี

อายุสุนัข (ปี)	น้ำหนักตัวสุนัข (กิโลกรัม)			
	0-9	9.1-22.7	22.8-41	เกินกว่า 41
5	36	37	40	42
6	40	42	45	49
7	44	47	50	56
8	48	51	55	64
9	52	56	61	71
10	56	60	66	78
11	60	65	72	86
12	64	69	77	93
13	68	74	82	101
14	72	78	88	108
15	76	83	93	115
16	80	87	99	123
17	84	92	104	
18	88	96	109	
19	92	101	115	
20	96	105	120	

ตัวพิมพ์เอน = อายุมนุษย์

ที่มา : Conversion Table for Standard French (Charriere) Gauge

ที่นี้คงหายแปลกใจแล้วว่าทำไมสุนัขที่เลี้ยงมาหลายปีที่บ้านมีอาการเซื่องช้า หรือไม่ค่อยขี้เล่นเหมือนแต่ก่อน เพราะอายุสุนัขจะพัฒนาเร็วกว่ามนุษย์ถ้านับตามรอบปี เช่นการเป็นหนุ่มเป็นสาวตั้งแต่อายุก่อน 1 ขวบปีที่ 2 ก็เข้าสู่วัยฉกรรจ์ เข้าสู่วัยทองตั้งแต่อายุประมาณ 6-7 ปีแล้วนั่นเอง

มีปัญหาเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า และการป้องกันโรคขอคำปรึกษาได้ที่

1. กลุ่มควบคุมโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน
สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์
พญาไท กทม. 10400 โทร. 0-2653-4444 ต่อ 4142
www.dld.go.th
2. โครงการรักษาสุนัข รักษาชีวิต www.soonak.com
3. สถานเสาวภา สภากาชาดไทย โทร. 0-2252-0161-4
4. ฝ่ายควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ดินแดง กทม. โทร. 0-2245-3311
5. สำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยที่ 1-9
6. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 76 จังหวัด
7. ศูนย์ปฏิบัติการปศุสัตว์ทุกแห่ง
8. หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ของกรมปศุสัตว์
9. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค
10. หน่วยบริการสาธารณสุขทุกแห่ง
11. โรงพยาบาลทุกแห่ง
12. คลินิกแพทย์
13. คลินิกสัตวแพทย์
14. คณะสัตวแพทย์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล

ชื่อหนังสือ : คู่มือการเลี้ยงสุนัข
ลิขสิทธิ์ : กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0-2653-4444 ต่อ 4141, 4142
โทรสาร 0-2653-4447
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0-2561-4567, 0-2561-4590-6 โทรสาร 0-2941-1230
พิมพ์ : ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2547 จำนวน 10,000 เล่ม

สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ www.dld.go.th

สร้างสรรค์โดย โครงการรักสุนัข รักชีวิต www.soonak.com

